

שבת קמח. (תחילת הפרק) עד קמח: (המשנה בסוף העמוד)

ביאורי מושגים
איסור ריבית - מהתורה איסור ריבית קיים רק בריבית קצוצה - כאשר כבר בזמן ההלוואה נקבעה ('נקצצה') כמות הריבית שתשולם במועד הפירעון.
 חכמים אסרו גם ריבית שאינה קצוצה וגם מקרה שבו הריבית עקיפה. למשל כאשר אדם לווה מחברו כיכר ומחזיר לו כיכר. אלא שבזמן ההלוואה הכיכר היה שוה מעט ועד שלב הפירעון ערכו של הכיכר עלה. כך שמבחינה כספית הלווה קיבל כיכר השווה מעט כסף והחזיר כיכר השווה הרבה כסף.
 חכמים והלל נחלקו האם בכל הלוואת חפץ אנו חוששים לעליית מחירים ולריבית (כך שיטת הלל) או שרק בהלוואה של כמות מסחרית יש מקום לחשש אבל בכמות קטנה אנשים לא מקפידים (חכמים).

משנה

מותר לשאול בשבת אוכל - ובתנאי שלא יאמר 'הלויני' אלא 'השאלני'.

אם המשאל חושש שהשואל לא יחזיר את החפץ מותר לו לקחת את טליתו של השואל כערבון - וכך נהגו בירושלים בערב פסח שחל בשבת.

הלויני - משמע לטווח ארוך, השאלני - לטווח קצר.

במקרה של טווח ארוך אנו חוששים שהמשאל ירשום את ההלוואה.

לפי הלל כדי להינצל מחשש של ריבית (עיין ביאור מושגים) צריך שערך הלחם יהיה קצוב.

כשערך הלחם דינמי אוסר הלל לשאול כיכר מחשש של ריבית.

האם ניתן לתבוע בב"ד
 הלוואה של שבת ושל יו"ט:
רב יוסף: לא - מחשש שהלווה ירשום את ההלוואה.
רבה: כן - מחשש שאנשים ימנעו מלהלוות.

מחאה

כאשר אנו רואים שאנשים חוטאים בשוגג - ואנו יודעים בוודאות שדברינו לא יתקבלו - עדיף לא למחות כיוון ש'מוטב שיהיו שוגגים ולא יהיו מזידים'.

עשיית מלאכות ביו"ט

כאשר ניתן, יש לעשות את המלאכות של יו"ט בשינוי.

עם זאת - כאשר השינוי עלול להוביל לאיסור או לטירחה יתירה - אין לשנות.

לפי חלק מהגרסאות הגמרא קובעת שדין זה תקף גם באיסורי תורה.

הגמרא מנסה להוכיח את שיטת ר' יוחנן ממקרים שבהם אנו רואים שקנו או התמנו על קרבן בשבת.

אולם לא ניתן להוכיח ממקומות אלו כיוון שניתן להסביר שכבר בע"ש היתה שם הקדשה ראשונית וזאת עוד לפני 'המכירה-ההעברה'.

קרבנות שאינם חובת היום:
 אסור להקדישם ביו"ט.

קרבנות שהם חובת היום:
 ר' יוחנן: מותר להקדישם ביו"ט.